

Coalitieakkoord 2026-2030

Loestere, verbénje, doon

Luisteren, verbinden, doon

CMB-DOS

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Inleiding.....	4
Programma Veiligheid	5
Programma Verkeer en vervoer.....	8
Programma Economie	11
Programma Onderwijs.....	15
Programma Sport, cultuur en recreatie	17
Programma Sociaal Domein.....	20
Programma Volksgezondheid en milieu	24
Programma Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	27
Programma Bestuur en ondersteuning	30
Financieel totaaloverzicht	33
Ondertekening.....	35

Inleiding

Loestere, verbénje, doon
Luisteren, verbinden, doen.

De afgelopen periode hebben wij intensief met elkaar gesproken over de toekomst van Stein. Als partijen brengen wij ieder onze eigen ervaringen, accenten en geschiedenis mee. Dat betekende ook dat wij elkaar moesten vinden in de manier waarop wij kijken naar opgaven, in prioriteiten en vooral in de gezamenlijke koers voor onze gemeente. Die gesprekken vroegen openheid, bereidheid om naar elkaar te luisteren en het vertrouwen dat samenwerking meer oplevert dan verschil.

Juist in dat proces is een stevige basis ontstaan. Door onze ervaringen, inzichten en kwaliteiten samen te brengen, hebben wij elkaar gevonden in een gedeelde ambitie om het beste te doen voor Stein en haar inwoners. Het vertrouwen dat in de afgelopen periode is gegroeid, vormt de basis van dit coalitieakkoord. Want waar samenwerking begint met luisteren, groeit vertrouwen door verbinding en krijgt ambitie betekenis in wat wij samen doen. Vertrouwen in elkaar, in elkaars inzet en in ons gezamenlijke vermogen om resultaten te boeken, geeft ons het vertrouwen dat wij samen veel kunnen realiseren.

Wij kiezen voor een bestuur dat dichtbij inwoners staat, luistert, verbindt en tegelijkertijd keuzes durft te maken. Een bestuur dat zichtbaar, benaderbaar en betrouwbaar is. Dat samenwerkt met verenigingen, ondernemers en maatschappelijke organisaties en oog heeft voor alle kernen van onze gemeente. Heldere communicatie, betrokkenheid van inwoners en een open houding vormen daarbij voor ons vanzelfsprekende uitgangspunten.

Stein is een gemeente met sterke kernen, betrokken inwoners en een rijke gemeenschap. Tegelijkertijd zien wij volop kansen om onze gemeente verder te versterken en klaar te maken voor de toekomst. Wij willen verder bouwen aan een gemeente waar mensen prettig kunnen wonen, zich veilig en verbonden voelen en vertrouwen hebben in hun bestuur. Een gemeente die fors investeert in onze kernen, in sterke voorzieningen en in ruimte voor ontwikkeling en vernieuwing, met behoud van wat Stein bijzonder maakt, namelijk de kracht van onze dorpen, het verenigingsleven en de verbondenheid tussen mensen. Wij kiezen voor een aanpak die realistisch is in uitvoering, maar ambitieus in doelstellingen.

Wij geloven dat we samen veel kunnen realiseren. Niet door alleen naar vandaag te kijken, maar door keuzes te maken die ook op langere termijn bijdragen aan een sterk, leefbaar en toekomstbestendig Stein. Met vertrouwen als fundament en samenwerking als kracht zetten wij ons de komende jaren in voor onze gemeente en haar inwoners.

Communiceren Met Burgers Gemeente Stein (CMB)
Democratisch Onafhankelijken Stein (DOS)

Programma Veiligheid

Inleiding

Een veilige woon- en leefomgeving is een basisvoorwaarde voor een leefbare gemeente. Wij zetten in op preventie, samenwerking en handhaving om overlast en criminaliteit te voorkomen en aan te pakken. Samen met inwoners en partners versterken we het veiligheidsgevoel, onder andere via buurtpreventie en Meld Misdaad Anoniem. Preventie en repressie blijven daarbij in balans. De veiligheidsopgaven zijn breed, van woninginbraken en cybercrime tot drugs- en jongerenoverlast, huiselijk geweld en ondermijnende criminaliteit. Dit vraagt om een integrale aanpak en goede regionale samenwerking.

Gebiedsveiligheidsplannen

Per kern is een gebiedsveiligheidsplan opgesteld met concrete acties gericht op het verbeteren van de leefbaarheid en het versterken van het veiligheidsgevoel van inwoners. De plannen brengen in beeld welke veiligheidsvraagstukken spelen en waar de belangrijkste aandachtspunten liggen. De ambitie is om binnen deze gebiedsveiligheidsplannen gericht in te zetten op vier hoofdthema's: een veilige woon- en leefomgeving, jeugd en veiligheid, fysieke veiligheid en integriteit & veiligheid. Daarbij wordt nadrukkelijk gekeken naar de samenhang tussen verkeer en veiligheid. De periodieke dorpschouwen leveren hiervoor belangrijke signalen en aandachtspunten op vanuit inwoners en vormen daarmee een waardevolle aanvulling op de gebiedsveiligheidsplannen. Binnen deze thema's wordt de inzet op preventie, handhaving en bewustwording verder versterkt. Dit gebeurt onder meer via gerichte campagnes, verbetering van meldroutes, intensieve samenwerking met partners, het vergroten van digitale weerbaarheid en een stevige aanpak van drugsoverlast. Deze integrale aanpak wordt binnen de bestaande exploitatie uitgevoerd. Aanvullend zal er een evaluatie en effectmeting van buurtpreventie uitgevoerd worden. Daarnaast zal er extra uitvoering worden gegeven aan de inzet van gespecialiseerd jeugd- en jongerenwerk, gericht op het verminderen van jeugdoverlast.

Toezicht en Handhaving

Sociale (on)veiligheid en leefbaarheid staan hoog op de politieke en maatschappelijke agenda. Nu de beschikbare politiecapaciteit steeds meer onder druk staat vanwege grootschalige inzetten, komen steeds meer taken op het bord van de gemeente. Toezicht op straat en openbare ordehandhaving zijn taken die niet langer meer alleen bij de politie zijn ondergebracht. De gemeente is in toenemende mate ook een leverancier van lokale veiligheidszorg.

Cameratoezicht

Cameratoezicht draagt bij aan het vergroten van het veiligheidsgevoel en ondersteunt toezicht en handhaving in de openbare ruimte. Naast live meekijken, dat een groot beslag legt op capaciteit, biedt cameratoezicht vooral de mogelijkheid om incidenten achteraf terug te kijken en op basis daarvan effectief op te treden. Wij willen inzetten op een uitbreiding van de cameracapaciteit met extra mobiele camera's die flexibel op verschillende locaties kunnen worden geplaatst. Een evaluatie en nader onderzoek door een extern bureau moet richting geven aan de meest effectieve locaties. Daarbij hebben in ieder geval het winkelcentrum, het kasteelpark, de stationsomgeving en locaties met overlast van drugs- en alcoholgebruik en jeugdoverlast prioriteit. Ook de gebiedsveiligheidsplannen leveren belangrijke input voor deze afweging. Uitgangspunt is een gerichte en effectieve inzet van cameratoezicht. Het gaat nadrukkelijk niet om symbolische maatregelen, maar om een praktische bijdrage aan veiligheid en handhaving, waarbij ook de beperkingen van cameratoezicht worden onderkend.

Aanpak ondermijnde criminaliteit

In Limburg zijn ACT! Interventieteams Westelijke Mijnstreek opgericht om ondermijnde criminaliteit aan te pakken. Voor de financiering van deze ACT!'s is voor de jaren 2024 tot en met 2026 incidenteel budget beschikbaar gesteld uit ontvangen versterkingsgelden van het ministerie van Justitie en Veiligheid. De gemeente Stein neemt deel aan het ACT! Westelijke Mijnstreek. In 2026 vindt een evaluatie plaats. Vooruitlopend daarop zien wij de grote meerwaarde. Daarom willen wij voor de komende jaren naast een te verwachten rijksbijdrage via het RIEC ook structurele middelen voor het ACT! Interventie team Westelijke Mijnstreek beschikbaar stellen.

Weerbare samenleving

De samenleving dient zich voor te bereiden op een situatie dat er gedurende 72 uur totale stroomuitval is. Voor de veiligheidsdiensten betekent dit de inrichting van een 'noodsteunpunt'. Er is regionaal gekozen voor een pilot met een basisvariant. Ook de weerbaarheid van de gemeentelijke organisatie is een relevant thema en vereist capaciteit en oefening.

Programma Verkeer en vervoer

Inleiding

Verkeer en vervoer gaat over alle mobiliteit van inwoners, ondernemers en eigenlijk iedereen die zich verplaatst binnen de gemeente Stein. Daarbij spelen thema's als verkeersveiligheid, een goede inrichting van de weginfrastructuur in overeenstemming met de wegfunctie en het onderhoud van wegen en pleinen een centrale rol.

Mobiliteit

In 2026 wordt het mobiliteitsplan herzien, als onderdeel van het programma Mobiliteit onder de Omgevingsvisie, zodat we op basis van actuele inzichten richting kunnen geven aan de verdere ontwikkeling van verkeer en vervoer in onze gemeente. Wij kiezen voor een integrale aanpak waarin bereikbaarheid, veiligheid, leefbaarheid en klimaatadaptatie met elkaar in balans worden gebracht. Daarbij werken we nadrukkelijk samen met inwoners, ondernemers en partners zoals de provincie, Rijkswaterstaat en nutsbedrijven.

Het investeringsplan voor de jaren 2026, 2027, 2028 en 2029 wordt uitgevoerd conform de reeds genomen besluitvorming.

De samenloop met andere infrastructurele projecten kan leiden tot hogere kosten of juist efficiencyvoordelen. Dat betekent dat er dus (on)afhankelijkheden zijn die invloed hebben. We erkennen dat aanbestedingen en marktomstandigheden kunnen leiden tot afwijkingen van het investeringsbedrag. De gemeenteraad wordt daarom op het moment dat een project wordt opgepakt indien nodig, vertrouwelijk geïnformeerd over de raming van de investering. Het investeringsplan wordt uitgebreid naar gelijke aard als herstel oude dorpskern Catsop en Oud-Urmond voor Oud-Elsloo en Oud-Stein. Hierbij worden de plannen van de DOP's inzake de oude dorpskernen verdisconteerd.

De bereikbaarheid van onze kernen blijft het belangrijke uitgangspunt binnen het mobiliteitsplan. Het opstellen van het mobiliteitsbeleid en de daarvan afgeleide parkeernota mag het oplossen van acute problemen en de investeringen niet vertragen. Een goede samenwerking met partners en andere wegbeheerders is essentieel voor een effectieve uitvoering van het beleid. We nemen hierin een actieve rol door in overleg te treden met andere overheden en beheerders van infrastructuur. In dat kader gaan wij proactief in overleg met Rijkswaterstaat in algemene zin over wat we van elkaar kunnen verwachten en specifiek over de Scharberg en de staat van de bruggen en streven wij naar een gezamenlijk integraal bruggenplan. De belangen van onze inwoners staan daarbij voorop. Het behoud van belangrijke verbindingen is essentieel. De Siekendaalstraat blijft als het aan ons ligt behouden als belangrijke verbindingsweg voor de bereikbaarheid van Catsop, waarbij wij hierover in overleg treden met de gemeente Beek. Ook de verkeerssituatie tussen Meers, Maasband en Veldschuur wordt onderzocht en waar mogelijk verbeterd.

De gemeente blijft inzetten op een integrale en gebiedsgerichte aanpak van de openbare ruimte, met speciale aandacht voor Meers en Nieuwdorp. Dit betekent dat onderhoud van wegen, riolering, groen en verlichting waar mogelijk gelijktijdig wordt uitgevoerd. Door projecten in samenhang te bekijken en waar mogelijk te combineren, wordt gewerkt aan een efficiëntere uitvoering en minder overlast voor inwoners en bedrijven. Een belangrijk aandachtspunt is de afstemming met andere wegbeheerders en partijen, zoals provincie, Rijk en nutsbedrijven. In de praktijk worden inwoners en bedrijven nog te vaak geconfronteerd met onvoldoende afgestemde werkzaamheden. Daarom wordt per project nadrukkelijk gekeken naar mogelijkheden om werkzaamheden te combineren en hinder te beperken. Daarnaast wordt onderzocht of digitale middelen, zoals bijvoorbeeld een gemeentelijke app, kunnen bijdragen aan betere informatievoorziening en communicatie richting inwoners, bijvoorbeeld door inzicht te geven in geplande werkzaamheden in de eigen straat of buurt.

Waar dat mogelijk en passend is, worden straten ingericht als 30-kilometer wegen, vanuit het principe dat de automobilist te gast is binnen de bebouwde kom. Dit vraagt om een inrichting van straten die aansluit bij de functie en het gebruik ervan. Ook bestaande knelpunten krijgen nadrukkelijk de aandacht. Daarnaast wordt actief gewerkt aan het verbeteren van verkeerssituaties op locaties waar sprake is van knelpunten. De verkeerssituatie rondom het winkelcentrum Stein wordt aangepakt met als doel een betere en overzichtelijke verkeerscirculatie te creëren. Daarnaast wordt de bocht tussen Stein en Elsloo ter hoogte van de Julianaweg en de Scharberg nader onderzocht om te bezien of er aanvullende verkeersmaatregelen nodig zijn.

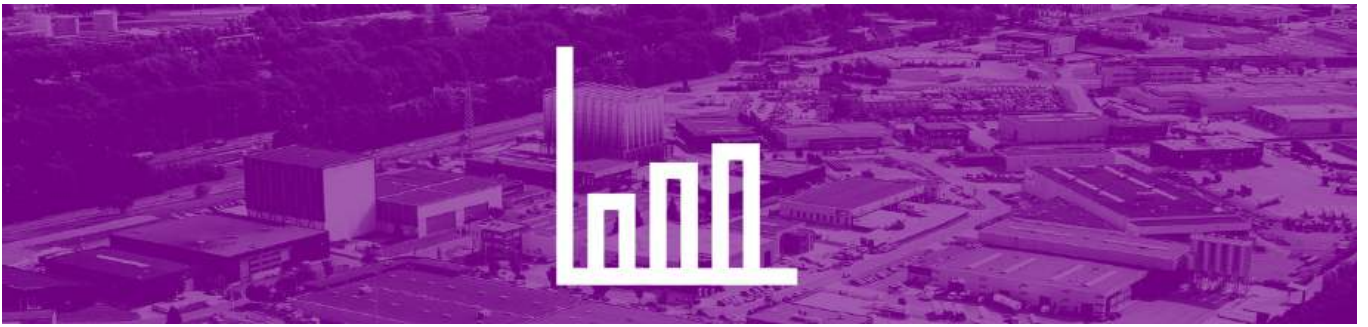
De verkeersveiligheid rondom scholen blijft een belangrijk aandachtspunt. Hoewel er reeds maatregelen zijn getroffen, blijft inzet noodzakelijk. De bestaande inzet op verkeersveilige schoolomgevingen wordt voortgezet en waar nodig versterkt. De verlichting op de Reekstraat wordt aangelegd. Daarbij wordt niet alleen gekeken naar fysieke maatregelen, maar ook naar gedrag. In samenwerking met scholen en ouders wordt ingezet op bewustwording en gedragsbeïnvloeding. Daarnaast wordt een verkeerskundig onderzoek uitgevoerd naar de aanvoerroutes en verkeersbewegingen rondom scholen, zodat gerichte maatregelen kunnen worden genomen. Daarbij wordt ook onderzocht of aanvullende maatregelen, zoals tijdelijke rijrichtingen op bepaalde momenten van de dag, kunnen bijdragen aan een verbetering van de verkeersveiligheid.

Stein heeft de ambitie om zich verder te ontwikkelen als aantrekkelijke gemeente voor wandelen en fietsen, mede in relatie tot recreatie en het Rivierpark Maasvallei. Daarom wordt ingezet op het versterken van het fiets- en wandelnetwerk. Ontbrekende schakels in het netwerk worden geïnventariseerd en planmatig opgepakt. De laatste schakel in de fietsverbinding tussen Urmond en Meers, de verharding van de Dijkweg, wordt gerealiseerd. Ook bestaande routes, zoals rondom de Veerweg in Berg a/d Maas & Nattenhoven, worden versterkt. Bij de ontwikkeling van fietsinfrastructuur wordt nadrukkelijk rekening gehouden met veranderend gebruik. Er is een groeiende behoefte aan bredere en meer inclusieve fietspaden, geschikt voor verschillende snelheden en voor gebruikers zoals bakfietsers en scootmobielgebruikers. Het uitgangspunt is dat iedere inwoner zich veilig en zelfstandig moet kunnen verplaatsen binnen de openbare ruimte. Daarom wordt bij onderhoud en herinrichting nadrukkelijk aandacht besteed aan de toegankelijkheid van stoepen en wandelpaden zodat deze geschikt zijn voor alle gebruikers. Ook wordt bij werkzaamheden rekening gehouden met de invloed van groen op de veiligheid. Daarbij wordt extra aandacht besteed aan zichtlijnen en verkeersveiligheid, zodat onoverzichtelijke situaties worden voorkomen.

Bij alle projecten in de openbare ruimte wordt klimaatadaptatie standaard meegenomen, onder andere door toepassing van zogenaamd "slim groen" zoals groene buffers en extra aanplant van bomen in relatie tot wateropvang en het beperken van hittestress. Dit gebeurt in overleg met relevante partners. Daarnaast wordt bij onderhoud en herinrichting rekening gehouden met de invloed van bomen en wortelgroei op de veiligheid van trottoirs en fietspaden. Waar nodig worden maatregelen getroffen, waarbij ook wordt gekeken naar geschikte boomsoorten. De herinrichting Van Cloudtstraat en waar mogelijk omliggende straten wordt in dit kader met prioriteit uitgevoerd als aanvulling van de scope gebiedsgerichte aanpak (GGA) Nieuwdorp.

Parkeren blijft een belangrijk onderdeel van de bereikbaarheid, maar vraagt om maatwerk en een zorgvuldige afweging. Bij het opstellen van de parkeernota wordt ook gekeken naar maatwerkoplossingen die bijdragen aan een doelmatig gebruik van de openbare ruimte en inspelen op ontwikkelingen in (elektrische) mobiliteit. In de oude dorpskernen, worden passende parkeeroplossingen ontwikkeld, waarbij leefbaarheid en ruimtelijke kwaliteit centraal staan. Daarbij wordt per locatie bekeken welke oplossing het meest geschikt is. In specifieke situaties wordt onderzocht of parkeren in het groen mogelijk is. Het realiseren van parkeergelegenheid in het groen is echter alleen mogelijk mits de cultuurhistorische en landschappelijke waarden niet worden aangetast. Voor de wei in Catsop zal er geen parkeren in het groen mogelijk worden gemaakt.

Programma Economie

Inleiding

We bevinden ons in een regio met grote industriële dynamiek, een veranderende arbeidsmarkt en een winkelstructuur die onder druk staat door digitalisering en veranderend koopgedrag. Dat betekent dat economisch beleid nooit op zichzelf kan staan, maar altijd verbonden is met leefbaarheid, duurzaamheid en zorg voor onze kernen.

Chemelot

De verdere ontwikkeling van Chemelot versterkt de economische positie van de regio en biedt kansen op het gebied van werkgelegenheid, innovatie en samenwerking. De gemeente zet zich actief in om de kansen die voortvloeien uit deze economische ontwikkeling optimaal te benutten ten behoeve van inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners.

De gemeente neemt hierbij nadrukkelijk de rol van verbinder en samenwerkingspartner op zich. Wij stimuleren samenwerking tussen diverse partijen en bevorderen gezamenlijke projecten die bijdragen aan economische versterking en innovatie.

Uitgangspunt blijft dat economische ontwikkeling hand in hand gaat met het verbeteren van de leefbaarheid binnen onze gemeente. Ontwikkelingen binnen Chemelot mogen niet leiden tot een achteruitgang van de woon- en leefomgeving van inwoners, maar moeten juist bijdragen aan een veilige, gezonde en aantrekkelijke leefomgeving. Verduurzaming is tevens ook een belangrijk uitgangspunt binnen alle ontwikkelingen rondom Chemelot.

Het streven is om het bestaande bovenwettelijke kader verder te versterken en waar nodig nader uit te werken.

Binnen onze gemeente wordt gewerkt aan een Havenprogramma Stein (integrale havenvisie Stein). In het havenprogramma komt de energie- en grondstoffentransitie, omgevingskwaliteit, verkeersafwikkeling en de verbinding met Chemelot aan bod.

Bedrijventerreinen en leefomgeving

Bedrijventerreinen vormen een belangrijk onderdeel van de lokale economie en leveren een waardevolle bijdrage aan werkgelegenheid en ondernemerschap binnen de gemeente. Bij de verdere ontwikkeling en het beheer van bedrijventerreinen staat zorgvuldigheid centraal, waarbij een evenwichtige afweging wordt gemaakt tussen economische belangen en de kwaliteit van de leefomgeving.

Ter bescherming van de leefomgeving van omwonenden worden voor het bedrijventerrein Kerensheide en de Poort van Stein, de mogelijkheden binnen het bestaande omgevingsplan als hard kader gehanteerd. Daarnaast willen we nadrukkelijker dan nu de grenzen van doorontwikkeling aangeven van de bestaande bedrijventerreinen, wat betreft fysieke groei en zichtbare effecten. Door middel van een zorgvuldige belangenafweging per situatie de mogelijkheid moet blijven om een uitzondering op het omgevingsplan te maken ten behoeve van het behouden en versterken van een toekomstbestendig bedrijfsleven en vitale bedrijventerreinen in gemeente Stein, binnen de actuele wettelijke ruimtelijke- en milieukaders. Het doel is om samen met alle betrokken partijen te zorgen voor een optimaal woon-, leef-, ondernemers- en werkklimaat in de gehele gemeente Stein. We streven ernaar om dit in de toekomst te behouden.

Ook voor Kerensheide blijft aandacht bestaan voor het verbeteren van de leefomgeving. Daarbij vinden wij het belangrijk om inwoners, ondernemers en andere betrokkenen te betrekken, zodat signalen, aandachtspunten en kansen uit de wijk een plek kunnen krijgen in toekomstige afwegingen en ontwikkelingen.

De gemeente hecht grote waarde aan veilige, leefbare en toekomstbestendige winkelgebieden,

bedrijventerreinen en buitengebieden. Wij streven ernaar om een programma voor bedrijventerreinen op te stellen, waarin aandacht is voor thema's zoals veiligheid, leefbaarheid, bereikbaarheid en kwaliteit van de openbare ruimte. Op basis daarvan wordt bekeken op welke wijze hier verder invulling aan kan worden gegeven, bijvoorbeeld via samenwerking met ondernemers en partners of door aansluiting te zoeken bij een initiatief zoals het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO).

Door ons te verbinden aan MKB046 zetten we in op het stimuleren van ondernemerschap, het versterken van innovatie en samenwerking en het ondersteunen van ondernemers bij maatschappelijke en economische opgaven, zoals digitalisering, verduurzaming en arbeidsmarktontwikkeling.

Lokaal vestigingsklimaat en ondernemerschap

Een sterk lokaal vestigingsklimaat is van groot belang voor de economische vitaliteit van de gemeente. Bij de inrichting en het beheer van de openbare ruimte houden wij nadrukkelijk rekening met de belangen van ondernemers, zodat een aantrekkelijke, bereikbare en toekomstbestendige omgeving ontstaat voor zowel bedrijven als bezoekers. Daarbij is er specifiek aandacht voor de positie en ontwikkelmogelijkheden van grotere werkgevers en ondernemingen binnen onze gemeente.

Het behoud van ondernemers in de kernen vinden we belangrijk voor de leefbaarheid en vitaliteit van onze dorpen. Daarom kiezen we er in de kernwinkelgebieden in Stein en Elsloo bij voorkeur voor om leegstaande panden opnieuw in te vullen met detailhandel. In de randen rondom deze gebieden bieden we, waar mogelijk, ruimte voor andere invullingen, zoals kleinschalige werkplekken, woningen, hybride vormen van ondernemen en dienstverlening.

Wij vinden het belangrijk dat lokale ondernemers actief worden betrokken bij gebiedsontwikkelingen en planvorming. Hun kennis en betrokkenheid dragen bij aan sterke, uitvoerbare en toekomstbestendige plannen voor onze kernen.

Daarnaast streven wij ernaar lokale ondernemers nadrukkelijker te betrekken bij gemeentelijke inkoop- en aanbestedingstrajecten, binnen de geldende wettelijke kaders. In gemeentelijk beleid wordt vastgelegd dat lokale ondernemers actief worden geïnformeerd en betrokken bij kansen op het gebied van opdrachten, samenwerking en uitvoering.

Ook besteden wij aandacht aan parkeerdruk rondom ondernemingen en recreatieve voorzieningen. Uitgangspunt is dat parkeren zoveel mogelijk op eigen terrein wordt gefaciliteerd, voor zover dat redelijkerwijs mogelijk is, zodat de druk op de openbare ruimte en omliggende woonomgeving beperkt blijft. Waar nodig en mogelijk neemt de gemeente hierin een regisserende rol om tot passende oplossingen te komen.

De gemeente blijft inzetten op een nauwe en constructieve samenwerking met ondernemers, waarbij de gemeente vooral optreedt als partner die ruimte biedt, initiatieven ondersteunt. Het ondernemersfonds zien wij als een belangrijk instrument.

Wij willen het ondernemersfonds verder stimuleren en effectiever inzetten, in nauwe samenwerking met lokale ondernemers. Daarbij wordt nadrukkelijk gekeken naar projecten die effectief bijdragen. Uitgangspunt blijft dat de beschikbare middelen zichtbaar meerwaarde opleveren voor ondernemers en de lokale economie, waarbij gezamenlijk wordt bepaald waar de grootste behoeften liggen.

De agrarische sector is van grote waarde voor onze gemeente en het buitengebied. De gemeente denkt actief mee met agrariërs die willen investeren in een toekomstbestendige bedrijfsvoering en ondersteunt initiatieven die bijdragen aan een sterke en duurzame landbouwsector.

Tegelijkertijd erkennen wij dat sommige agrariërs ervoor kiezen hun bedrijfsactiviteiten te beëindigen. In die gevallen neemt de gemeente een faciliterende en ondersteunende rol aan. Daarbij kijken wij, waar mogelijk, breder dan bestaande stoppersregelingen en zoeken wij samen met ondernemers naar passende oplossingen en maatwerk, met oog voor zowel de ondernemer als de kwaliteit van het buitengebied.

Evenementen

De gemeente wil evenementenorganisatoren beter ondersteunen en de organisatie van evenementen breder faciliteren. Wij zetten in op het intensiveren van de ondersteuning, waarbij organisatoren waar mogelijk worden ondersteund in de voorbereiding en uitvoering. Daarbij wordt onderzocht of het werken met een raamovereenkomst voor bijvoorbeeld beveiligingsdiensten en andere ondersteunende voorzieningen kan bijdragen aan meer eenvoud, kwaliteit en veiligheid bij de organisatie van evenementen.

Ook wordt gekeken naar praktische ondersteuning om drempels voor het organiseren van evenementen te verlagen en initiatieven te stimuleren.

Het organiseren van een evenementencafé en het samenstellen van een evenementendenktank worden gezien als waardevolle instrumenten om de lokale evenementensector te versterken. Deze initiatieven bieden een platform en kan er gezamenlijk worden gewerkt aan een aantrekkelijk en levendig evenementenaanbod.

Arbeidsmarkt

Wij willen de mogelijkheid verkennen, om in regionaal verband, een platform te ontwikkelen dat de verbinding tussen onderwijs, en lokale ondernemers versterkt. Dit platform kan bijdragen aan het eenvoudiger vinden van stageplekken, het leggen van contacten en het stimuleren van samenwerking tussen leerlingen en het lokale bedrijfsleven, met name in technische en praktische sectoren. Hiermee wordt de verbinding tussen onderwijs en arbeidsmarkt verstevigd.

Programma Onderwijs

Inleiding

Goed onderwijs vormt de basis voor een sterke, leefbare en toekomstbestendige gemeente. Daarom blijven wij investeren in kwalitatief sterke, veilige en toekomstgerichte onderwijsvoorzieningen, met een nauwe samenwerking tussen onderwijsinstellingen, kinderopvang, jeugdhulp, verenigingen en de gemeente. Wij zetten in op een positieve en duurzame relatie met alle kindpartners.

Bij de ontwikkeling van onderwijsvoorzieningen blijft de gemeente regie houden op schoolgebouwen en ruimtelijke ordening, zodat onderwijsvoorzieningen duurzaam, bereikbaar en passend binnen de woonkernen kunnen worden gerealiseerd.

Daarnaast wordt kansgelijkheid structureel verankerd binnen het onderwijsbeleid, met nadruk op vroeg en voorschoolse educatie (VVE), taal- en leesbevordering, passende ondersteuning en samenwerking met jeugdhulp om onderwijsachterstanden structureel te verkleinen.

Onderwijshuisvesting

De verdere ontwikkeling van De Maaskei in Urmond wordt actief ondersteund. Wij omarmen de volgende fase van dit project en werken toe naar realisatie voor het schooljaar 2029/2030. Deze ontwikkeling vraagt op een later moment om een meerjarige (financiële) planning.

Ook actualiseren wij het in 2022 vastgestelde Integrale Huisvestingsplan (IHP), zodat prioriteiten opnieuw zorgvuldig kunnen worden afgewogen op basis van actuele ontwikkelingen, leerlingenaantallen en financiële haalbaarheid. Hierbij wordt onder meer aandacht besteed aan ventilatie, duurzaamheid, multifunctioneel gebruik enz.

Uitgangspunt blijft dat in iedere kern van de gemeente in principe een school aanwezig hoort te zijn, mits het aantal leerlingen dit toelaat en de onderwijskwaliteit gewaarborgd blijft. Onderwijs dichtbij draagt bij aan de leefbaarheid, verkeersveiligheid en de dorpse saamhorigheid die onze gemeente kenmerken. Kinderen moeten zoveel mogelijk dichtbij huis veilig naar school kunnen gaan en opgroeien in een vertrouwde omgeving.

Wij zijn voorstander van de verdere ontwikkeling van integrale kindcentra (IKC's), waarin onderwijs, opvang, jeugdhulp, sport, cultuur en welzijn nauw samenwerken rondom het kind en het gezin. Passend onderwijs, vroeg- en voorschoolse educatie en jeugdhulp vragen om een sterke samenwerking tussen alle betrokken partners. Ook de verbinding met kunst, cultuur, muziek, sport en bewegen blijft hierbij van groot belang. Daarnaast blijven wij de vele gastoudervoorzieningen binnen onze gemeente waarderen en ondersteunen als waardevolle aanvulling op het aanbod voor jonge gezinnen.

Programma Sport, cultuur en recreatie

Inleiding

Sport, cultuur en recreatie spelen een belangrijke rol bij een gezonde, vitale en verbonden samenleving. Wanneer de voorzieningen laagdrempelig toegankelijk zijn, accommodaties op orde blijven en initiatieven op het gebied van welzijn, gezondheid en ontmoeting elkaar versterken, profiteren zowel inwoners als verenigingen hiervan. Wij zien sport, cultuur en recreatie daarom als een waardevolle basis. Daarom blijven wij inzetten op het ondersteunen van verenigingen, het verbeteren en toekomstbestendig maken van sport- en cultuuraccommodaties en het creëren van meer mogelijkheden om inwoners met elkaar in contact te brengen en maatschappelijke participatie te stimuleren. Daarnaast zetten wij in op een sterkere verbinding tussen het sociaal domein, onderwijs en sport-, cultuur- en recreatiebeleid. Sport en cultuur leveren een belangrijke bijdrage aan gezondheid, participatie en preventie.

Verenigingen

Wij willen deelname aan verenigingen en maatschappelijke activiteiten actief stimuleren en onderzoeken mogelijkheden om drempels voor deelname te verlagen, bijvoorbeeld door een kortingsregeling voor het eerste jaar van een verenigingslidmaatschap. Ook wordt onderzocht of inwoners van de gemeente voordeel kunnen krijgen bij recreatieve voorzieningen. Hiermee willen wij participatie bevorderen en de sociale cohesie binnen onze kernen versterken.

Het recent ingezette nieuwe subsidiebeleid wordt eerst zorgvuldig geëvalueerd voordat eventuele aanpassingen worden overwogen, zodat subsidies doelgericht en effectief blijven bijdragen aan maatschappelijke initiatieven.

Cultuur, bibliotheek en geletterdheid

Kunst, cultuur, muziekonderwijs, dialect, musea en cultuurpresentatie dragen in belangrijke mate bij aan identiteit, sociale cohesie, leefbaarheid en aantrekkelijkheid van de gemeente.

Naar aanleiding van het vastgestelde kunst- en cultuurbeleid willen wij de uitvoering daarvan bestendigen. Hiermee wordt ingezet op het versterken van de uitvoeringskracht, zodat de ambities uit het beleid kunnen worden gerealiseerd en de continuïteit in de uitvoering wordt gewaarborgd.

Wij hechten veel waarde aan een sterke bibliotheekfunctie en zetten in op het behoud van een volwaardige bibliotheekvoorziening binnen de gemeente. Tegelijkertijd worden kleinschalige initiatieven, op het gebied van leesbevordering, geletterdheid en educatie actief ondersteund en gefaciliteerd per kern. Initiatieven, zoals buurtkamers, die bijdragen aan taalvaardigheid, ontmoeting en maatschappelijke participatie worden nadrukkelijk toegejuicht.

Dialect

Dialect wordt gezien als een waardevol onderdeel van de lokale identiteit en cultuur. Het gebruik van de streektaal draagt bij aan herkenning, verbinding en het versterken van gemeenschapsgevoel binnen onze kernen. Er wordt ingezet op het stimuleren van het dialect.

Toerisme, erfgoed en recreatie

Toerisme, erfgoed en recreatie dragen bij aan vitale kernen, een aantrekkelijke leefomgeving en het versterken van identiteit en trots binnen de gemeente. Hierbij staat vrijetijdseconomie, spreiding, leefbaarheid, erfgoedbehoud en natuurkwaliteit centraal. Dit zal zich nadrukkelijk richten op kwaliteitstoerisme en recreatie in balans met de leefomgeving.

Groen en openbare ruimte

Een groene, verzorgde en veilige openbare ruimte blijft een belangrijk uitgangspunt. Binnen het groenbeleidsplan zetten wij in op behoud en verbetering van het openbaar groen, met extra aandacht voor kwaliteit, verkeersveiligheid en de uitstraling van de openbare ruimte, waaronder rotondes en parkvoorzieningen. Met externe beheerders en betrokken partijen worden duidelijke afspraken gemaakt over onderhoud en kwaliteitsverbetering.

Ook onderzoeken wij mogelijkheden, waar relevant, voor verbetering van recreatieve voorzieningen in de openbare ruimte, zoals extra zitgelegenheden, voldoende fietsvoorzieningen en het opknappen van openbare ontmoetingsplekken zoals het Heidekampspark, Kasteelpark Elsloo, Rivierpark Maasvallei en overige natuurgebieden.

Meldingen over de openbare ruimte worden actief en oplossingsgericht opgepakt, ook wanneer meerdere partijen hierbij betrokken zijn.

Voor Kasteelpark Elsloo en het Elslooërbos zoeken wij samen met betrokken partijen naar oplossingen voor bestaande knelpunten. De gemeente is bereid hierin een ondersteunende en cofinancierende rol te vervullen, zonder daarbij de volledige financiële verantwoordelijkheid over te nemen.

Tevens is het streven gericht op een passende oplossing voor de Scharberg, waarbij het herstel van de zichtlijnen op het Julianakanaal een belangrijk aandachtspunt blijft.

Daarnaast zetten wij in op inclusieve speelvoorzieningen verspreid over de verschillende kernen van onze gemeente, zodat alle kinderen dichtbij huis veilig kunnen spelen en ontmoeten.

Participatie en maatschappelijke voorzieningen

Wij willen inwoners en verenigingen meer ruimte geven om actief bij te dragen aan hun leefomgeving. Daarom wordt een participatieverordening opgesteld waarin ook het uitdaagrecht wordt opgenomen. Daarbij onderzoeken wij hoe verenigingen en maatschappelijke organisaties meer verantwoordelijkheid kunnen nemen voor beheer en exploitatie van voorzieningen, mits duidelijke randvoorwaarden, verantwoordelijkheden, en ondersteuningsstructuren vastgelegd worden, zodat participatie en maatschappelijke eigenaarschap op een duurzame en uitvoerbare wijze kunnen worden vormgegeven. Hierin moet ook geborgd worden hoe het beheer op enig moment teruggegeven kan worden aan de gemeente en in welke staat.

Multifunctionele centra's (MFC's), en in het verlengde daarvan buurthuizen, zijn maatschappelijke voorzieningen die er primair zijn voor onze inwoners, of ze nu door vrijwilligers of door ondernemers/beheerders worden geëxploiteerd.

Voor MFC's en andere maatschappelijk waardevolle accommodaties, zoals Sporthal Overmunthe, wordt daarom een onderzoek uitgevoerd naar hoe de exploitatie en het beheer toekomstbestendig kunnen worden ingericht. Daarbij kijken wij naar exploitatiemogelijkheden en passende vormen van beheer, zodat deze voorzieningen hun belangrijke maatschappelijke functie kunnen blijven vervullen, met oog voor de positie en belangen van de exploitanten en gebruikers.

Sportaccommodaties

Wij blijven investeren in toekomstbestendige sportaccommodaties en hechten daarbij waarde aan alle verenigingen in onze kernen. De ontwikkeling van sportaccommodaties wordt integraal benaderd, waarbij naast kwaliteit en verduurzaming ook aandacht is voor multifunctioneel gebruik en maatschappelijke meerwaarde. Samenwerking met verenigingen en gebruikers blijft hierbij essentieel om voorzieningen goed aan te laten sluiten op de behoefte in de samenleving.

Er wordt specifiek een onderzoek uitgevoerd naar de huidige sportvelden van onze voetbalclubs op kwaliteit en gebruiksmogelijkheden. Samen met onze verenigingen bekijken wij hoe velden efficiënter benut kunnen worden en welke maatregelen nodig zijn om de accommodaties toekomstbestendig, kwalitatief goed en betaalbaar te houden.

Steinerbos

Steinerbos draagt als belangrijke recreatieve voorziening, waaronder een zwembad, bij aan ontmoeting, recreatie, gezondheid en leefbaarheid binnen de gemeente en is van groot belang voor het voorzieningenniveau en de vitaliteit van onze gemeenschap.

Ons uitgangspunt is dat de voorzieningen zo beheersbaar en toekomstbestendig mogelijk worden georganiseerd. Daarbij streven we ernaar om met zo min mogelijk inzet van structurele overheidsmiddelen zo veel mogelijk maatschappelijke waarde te realiseren. In deze bestuursperiode maakt de gemeenteraad een duidelijke beleidsmatige keuze over de toekomstige positionering van Steinerbos.

Programma Sociaal Domein

Inleiding

Preventie vormt de basis van onze inzet en beleid binnen het Sociaal Domein. Door vroegtijdig te investeren in welzijn, ontmoeting en ondersteuning zijn er mogelijkheden op het eventueel voorkomen van zwaardere problematiek. Binnen onze gemeente zijn al veel waardevolle initiatieven actief die bijdragen aan een sterk sociaal domein. Deze initiatieven willen wij behouden, versterken en verder met elkaar verbinden. Daarbij zoeken we nadrukkelijk de samenwerking met inwoners, verenigingen, maatschappelijke organisaties, onderwijs, zorgpartners en ondernemers.

Preventie raakt vrijwel alle onderdelen van het gemeentelijk beleid en heeft sterke verbindingen met andere programma's. Sport, cultuur, recreatie, onderwijs, mobiliteit en veiligheid dragen allemaal bij aan een gezonde en inclusieve samenleving. Daarom blijven we investeren in voorzieningen en activiteiten die ontmoeting en meedoen stimuleren. We ondersteunen verenigingen en vrijwilligersorganisaties, omdat zij een belangrijke rol spelen in verbinding en het voorkomen van eenzaamheid en uitsluiting. Tegelijkertijd blijven wij aandacht houden voor het terugdringen van wachtlijsten en zetten wij ons in voor tijdige en passende ondersteuning van inwoners.

Daarbij hebben wij bijzondere aandacht voor ouderen, zodat zij zo lang mogelijk vitaal, zelfstandig en actief kunnen deelnemen aan de samenleving. Ook stemmen wij onze communicatie af op verschillende doelgroepen, zodat informatie begrijpelijk, toegankelijk en passend is voor alle inwoners.

De Sociaal Maatschappelijke visie wordt in 2026 voor besluitvorming voorgelegd en is de schakel tussen de strategische toekomstvisie en concrete beleidsstukken. Deze nieuwe visie zal de kapstok vormen voor het beleid de komende jaren.

Daarnaast hebben wij de ambitie om als gemeente stevig en volwaardig aan tafel te zitten binnen regionale samenwerkingsverbanden of overleggen, zoals bijvoorbeeld bij Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Door actief invloed uit te oefenen in deze verbanden willen we onze lokale opgaven goed verbinden met regionale ontwikkelingen en ervoor zorgen dat de belangen van onze inwoners daarin goed worden vertegenwoordigd.

In de komende periode wordt de doorontwikkeling van het GALA naar de landelijke aanpak van het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) gevolgd en waar nodig lokaal vertaald. De gemeente blijft hierbij inzetten op een samenhangende aanpak, waarin gezondheid en vitaliteit van inwoners centraal staan.

De ontwikkeling van de kosten binnen het Sociaal Domein vraagt om inzicht, sturing en samenhang tussen inhoud en financiën. Wat betekent het concreet als we aan bepaalde 'draaiknoppen' draaien, bijvoorbeeld op het gebied van instroom, doorstroom en uitstroom binnen voorzieningen? Ook willen we beter in beeld krijgen welke maatregelen effectief en rendabel zijn op de lange termijn. Ons doel is om te komen tot meer inzicht, betere onderbouwing van keuzes en een sterker samenspel tussen inhoud en financiën, zodat het Sociaal Domein ook op lange termijn houdbaar en effectief blijft.

Jeugd

Jongeren verdienen een veilige, gezonde en kansrijke omgeving waarin zij zich kunnen ontwikkelen en mee kunnen doen in de samenleving. Door vroegtijdig aandacht te besteden aan welzijn, opvoeding, mentale gezondheid en sociale ontwikkeling willen we problemen voorkomen en negatieve trends doorbreken.

Binnen de uitvoering van de Hervormingsagenda Jeugd wordt ingezet op het versterken van de kwaliteit, effectiviteit en houdbaarheid van jeugdhulp. De nadruk ligt op het eerder signaleren van

ondersteuningsvragen, het versterken van de eigen kracht van jongeren en gezinnen en het normaliseren waar dat passend is, zodat specialistische hulp gericht kan worden ingezet. In samenhang hiermee wordt gewerkt met de aanpak Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO), waarbij een gezonde en veilige leefomgeving voor jongeren centraal staat. Samen met scholen, ouders, verenigingen en maatschappelijke partners wordt ingezet op preventie, weerbaarheid en het bieden van positieve ontwikkelkansen voor jongeren.

Wij spreken de ambitie uit om OKO structureel financieel te borgen. Met deze aanpak willen we blijven investeren in een positieve en gezonde leefomgeving voor jongeren.

Ontmoeting en verbinding zijn essentieel voor jongeren. Daarom blijven we investeren in laagdrempelige ontmoetingsplekken, waar jongeren samen kunnen komen, zoals een jongerenspot. We vinden het belangrijk om het gesprek met jongeren actief te voeren en hen te betrekken bij plannen en voorzieningen die hen aangaan.

Daarnaast geven we uitvoering aan de jongerenvisie. De inzet van straatcoaches speelt hierin een waardevolle rol. Door zichtbaar aanwezig te zijn in de wijk, contact te onderhouden met jongeren en vroegtijdig signalen op te pakken, dragen zij bij aan preventie, begeleiding en een veilige leefomgeving. Samen met scholen, zorgpartners, verenigingen en maatschappelijke organisaties werken we aan een sterke basis voor onze jeugd.

Het uitgangspunt is om als regio gezamenlijk meer grip te krijgen op de financiële houdbaarheid van de jeugdzorg door de inmiddels ingezette intensievere samenwerking verder vorm te geven, met aandacht voor vroegtijdige signalering van risico's en gezamenlijke sturing op kwaliteit, continuïteit en kosten.

Vervoer

Goede en betaalbare mobiliteit is essentieel om mee te kunnen doen in de samenleving. Daarom blijven we inzetten op toegankelijk vervoer voor alle inwoners, met speciale aandacht voor ouderen, jongeren en inwoners die minder mobiel zijn. Initiatieven zoals het collectieve vervoer (Omnibuzz) en de wensbus vervullen hierin een belangrijke maatschappelijke rol en dragen bij aan zelfstandigheid, sociale contacten en bereikbaarheid van voorzieningen.

Wij willen deze voorzieningen behouden en waar mogelijk verder optimaliseren, zodat ze aansluiten bij de behoeften van inwoners en toekomstbestendig blijven. Daarbij kijken we naar bereikbaarheid, gebruiksgemak, samenwerking met vrijwilligers en een efficiënte organisatie van het vervoer. Door betaalbaar en toegankelijk vervoer te stimuleren versterken we de leefbaarheid in onze kernen en zorgen we ervoor dat iedereen kan blijven deelnemen aan het maatschappelijk leven.

Insteek is om te blijven monitoren van de maximale reistijden van het leerlingenvervoer. Lange reistijden veroorzaken bijkomstige problematiek bij toch al kwetsbare kinderen. Meer maatwerk moet mogelijk zijn. Denk hierbij aan een Ov-kaart of een fiets verstrekken in plaats van standaard de inzet van busjes. Daarom zou leerlingenvervoer onderdeel moeten worden van het keukentafelgesprek bij indicering van Jeugdzorg in het algemeen.

Woningaanpassingen

Binnen het Sociaal Domein vinden wij het belangrijk dat inwoners zo lang mogelijk zelfstandig en passend kunnen blijven wonen. Woningaanpassingen spelen daarin een belangrijke rol, zeker wanneer sprake is van een specifieke zorg- of ondersteuningsbehoefte binnen een huishouden. Tegelijkertijd willen we zorgvuldig omgaan met de beschikbare middelen en de inzet van passende woonruimte.

Daarom willen we onderzoeken hoe een vorm van voorkeursrecht bij woningaanpassingen, boven een bepaald bedrag, kan worden uitgewerkt. Hierbij kan worden verkend of de gemeente bij specifieke, aangepaste woningen een eerste recht van koop kan krijgen wanneer deze weer op de markt komen. Vervolgens zou de woning opnieuw kunnen worden ingezet voor een gezin met een vergelijkbare zorg- of ondersteuningsproblematiek.

Met deze verkenning willen we nagaan of een dergelijke aanpak kan bijdragen aan een doelmatiger gebruik van aangepaste woningen en het beter benutten van bestaande voorzieningen. Hierbij staat altijd zorgvuldigheid, rechtmatigheid en de impact op betrokken inwoners centraal.

Sociale basis

We willen graag inzetten op toegankelijke voorzieningen voor alle inwoners. Inclusie is daarbij een vanzelfsprekend uitgangspunt binnen ieder project en beleidsterrein. Bij de ontwikkeling en uitvoering

van plannen besteden we actief aandacht aan toegankelijkheid, gelijke kansen en het kunnen meedoen van alle inwoners. Inclusie wordt daarmee uitgerold over alle gemeentelijke programma's en vormt een integraal onderdeel van onze werkwijze.

Om dit goed vorm te geven brengen we ook het inclusiepanel nadrukkelijk in stelling. Door inwoners actief te betrekken bij beleid en uitvoering zorgen we ervoor dat ervaringen, behoeften en signalen uit de samenleving worden meegenomen in besluitvorming.

Informele zorg vormt een onmisbare pijler binnen ons Sociaal Domein. De inzet van mantelzorgers, vrijwilligers en het sociale netwerk van inwoners draagt in belangrijke mate bij aan het welzijn en de ondersteuning van mensen die hulp nodig hebben. Deze vorm van zorg verdient blijvende erkenning, waardering en actieve ondersteuning. Door de inzet van mantelzorgers kan bovendien de druk op professionele zorgorganisaties worden vermindert.

Wij willen onderzoeken welke extra impulsen nodig en mogelijk zijn om de inzet van mantelzorgers verder te versterken.

Wij vinden het belangrijk dat ondersteuning en voorzieningen binnen het sociaal domein zo dichtbij mogelijk bij inwoners worden georganiseerd. Wijkinformatiepunten vervullen hierin een waardevolle rol als laagdrempelige plek waar inwoners terecht kunnen met vragen, signalen en ondersteuningsbehoeften. Zij dragen bij aan vroegtijdige signalering, verbinding in de wijk en het toegankelijk maken van hulp en ondersteuning.

Daarom willen wij de wijkinformatiepunten continueren, ondersteunen en verder stimuleren. We erkennen hun maatschappelijke meerwaarde en zien deze voorzieningen als een belangrijke schakel.

Vergrijzing

De gevolgen van de toenemende vergrijzing vragen om extra aandacht, waarbij ook dementie een belangrijk aandachtspunt vormt. De activiteiten zullen zich richten op ontmoeting, lotgenotencontact en ondersteuning van inwoners en mantelzorgers.

Het doel van deze inzet is het vergroten van bewustwording, het eerder herkennen van signalen van dementie en het versterken van de vindbaarheid en toegankelijkheid van ondersteuning in de gemeente.

Participatiewet

Wij vinden het belangrijk dat iedereen naar vermogen kan deelnemen aan de samenleving. De Participatiewet biedt een belangrijk vangnet voor inwoners die ondersteuning nodig hebben. Tegelijkertijd vinden wij dat daar, waar mogelijk, ook een maatschappelijke bijdrage tegenover mag staan. Daarom willen we onderzoeken of de huidige invulling van de maatschappelijke tegenprestatie kan worden herijkt. De mogelijkheden die de nieuwe Participatiewet in Balans biedt, zal maximaal benut worden.

Het uitgangspunt is dat iedereen naar vermogen meedoet. Vidar probeert zoveel als mogelijk inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt te plaatsen bij het lokale bedrijfsleven. Het doel is duurzame plaatsing voor zowel de inwoner als de werkgever. Er zijn kansen om de samenwerking tussen Vidar en het lokale bedrijfsleven te versterken.

Armoede en schulden

Iedere inwoner moet kunnen meedoen in de samenleving, ongeacht financiële situatie. Armoede en schulden hebben vaak grote impact op het dagelijks leven en kunnen leiden tot stress, gezondheidsproblemen en sociale uitsluiting. Daarom zetten wij stevig in op het voorkomen en vroegtijdig en duurzaam aanpakken van financiële problemen. De ambitie is om een uitvoeringsprogramma voor armoede- en schuldenaanpak op te stellen. De kern van het beleid ligt in een brede aanpak gericht op financiële gezondheid en meedoen. Om deze lijn te bestendigen zal extra uitvoeringskracht toegevoegd worden.

Programma Volksgezondheid en milieu

Inleiding

Gezondheid, duurzaamheid en een schone leefomgeving vormen belangrijke bouwstenen voor de kwaliteit van leven in onze gemeente. De opgaven op deze terreinen hangen nauw met elkaar samen en vragen om een integrale aanpak. Daarom zetten wij in op preventie, toekomstbestendige keuzes en concrete uitvoering. Samen met inwoners en partners werken wij aan een gezonde, duurzame en leefbare gemeente voor huidige en toekomstige generaties.

Gezondheid

Een goede gezondheid van onze inwoners is een basisvoorwaarde voor een sterke en veerkrachtige samenleving. Wij zien een belangrijke rol weggelegd voor de GGD Zuid-Limburg als deskundige en verbindende partner in preventie en gezondheidsbevordering. Door vroegtijdig in te zetten op preventie kunnen veel gezondheidsproblemen worden voorkomen en kan een trendbreuk worden gerealiseerd. De GGD voert hierin een breed palet aan taken uit, van jeugdgezondheidszorg tot infectieziektebestrijding en gezondheidsbevordering, en blijft een essentieel orgaan om gezondheid in onze regio te stimuleren. Het nieuwe welzijnsakkoord (AZWA) ondersteunt een integrale aanpak van gezondheid en draagt bij aan de duurzame verankering van preventie in het sociaal en ruimtelijk domein. Daarnaast leggen we nadrukkelijk de verbinding met milieufactoren, zoals de kwaliteit van lucht. We willen onderzoeken om aan te sluiten bij het Landelijk Schone Lucht Akkoord en willen onderzoeken hoe we hier binnen onze gemeente (op onderdelen) in de uitvoering op kunnen aansluiten.

De druk op de mentale gezondheid van inwoners neemt zichtbaar toe, zowel onder jongeren als volwassenen, terwijl wachttijden in de GGZ oplopen en steeds meer inwoners tussen lichte ondersteuning en specialistische zorg terecht komen. Dit vraagt om een gezamenlijke en preventieve aanpak, dichtbij inwoners georganiseerd.

De gemeente ziet hierin een belangrijke rol voor zichzelf, samen met huisartsen, scholen, welzijnsorganisaties en regionale partners. Wij zetten in op laagdrempelige ondersteuning, vroegsignalering en preventieve programma's die bijdragen aan het versterken van de mentale weerbaarheid en de sociale basis in onze gemeente. Daarnaast werken wij aan een betere samenwerking binnen de zorg- en ondersteuningsketen, zodat signalen sneller worden opgepakt en passende hulp eerder beschikbaar is. Met deze aanpak willen wij tevens de druk op specialistische zorg verminderen en bijdragen aan de leefbaarheid van de gemeente.

Duurzaamheid

Duurzaamheid vraagt om een duidelijke stap van beleid naar uitvoering. Wij willen de komende periode nadrukkelijk inzetten op concrete uitvoering met zichtbare resultaten voor inwoners en organisatie. Energiebesparing vormt daarbij een belangrijk speerpunt, onder andere door het gericht verduurzamen van gemeentelijke gebouwen en het verminderen van energieverbruik. De transitie richting 2030 vraagt om gerichte stappen op het gebied van duurzaamheid en energie. Daarbij vormt de warmtetransitie een belangrijk speerpunt voor de komende bestuursperiode. Wij zetten in op een toekomstbestendige en duurzame energievoorziening, met oog voor haalbaarheid, betaalbaarheid en draagvlak onder inwoners.

Wij werken daarbij binnen de vijf pijlers van het Klimaatakkoord: gebouwde omgeving, elektriciteit, industrie, mobiliteit en landbouw & landgebruik. Deze bieden richting, maar vragen lokaal om verdere uitwerking en aanscherping. Wij zetten in op het verder ontwikkelen en concretiseren van deze opgaven, zodat er duidelijke kaders ontstaan.

In het kader van het Warmtenet Zuid-Limburg wachten wij de uitkomsten van de 'ontwikkelfase' af. Op basis daarvan maken wij een integrale afweging over de toekomst, waarbij een duidelijke financiële risicoanalyse wordt betrokken.

Daarnaast vinden wij het belangrijk dat duurzame initiatieven op een evenwichtige manier worden ontwikkeld, met oog voor andere ruimtelijke belangen. De energietransitie mag niet ten koste gaan van waardevolle landbouwgrond en het landschap.

Bij alle projecten in de openbare ruimte wordt klimaatadaptatie standaard meegenomen, onder andere door toepassing van bijvoorbeeld 'slim groen' zoals groene buffers en extra aanplant van bomen in relatie tot wateropvang en het beperken van hittestress.

Afval

Een goed functionerend afvalbeleid begint bij het zo eenvoudig mogelijk maken voor inwoners om hun afval te scheiden. Wij zetten in op een efficiënte en toegankelijke inzameling van de belangrijkste (dagelijkse) afvalstromen, waarbij we streven naar voorzieningen die zo dicht mogelijk bij huis beschikbaar zijn. Daarnaast zetten wij ons in voor het behoud van een brenglocatie, van dagelijkse afvalstromen, binnen de gemeente. Dit draagt bij aan beter scheidingsgedrag en een schonere leefomgeving.

Specifiek willen we aandacht besteden aan het inzamelen van GFT (groente, fruit en tuinafval) bij appartementencomplexen. Voor deze doelgroep is het vaak lastiger om GFT gescheiden aan te bieden. Wij willen daarom onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om dit beter te faciliteren en te stimuleren, zodat ook deze inwoners eenvoudiger hun afval kunnen scheiden.

Programma Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Inleiding

Stein is en blijft een aantrekkelijke gemeente om te wonen, leven en werken. Die aantrekkingskracht brengt echter ook uitdagingen met zich mee, zoals de toenemende druk op de woningmarkt voor jongeren, starters, ouderen en mensen die in onze regio werken. Daarom kiezen wij voor een actieve en toekomstgerichte koers op het gebied van ruimtelijke ordening en volkshuisvesting. Binnen dit programma werken wij aan de belangrijkste ruimtelijke ambities van onze gemeente, waarbij we bewuste keuzes maken over het gebruik van de beschikbare ruimte voor wonen, economie, landbouw, natuur en voorzieningen.

Daarbij houden we ook rekening met ontwikkelingen van derden die impact hebben op Stein, zoals de verduurzaming en ontwikkelingen van Chemelot. Wij zetten in op voldoende, betaalbare en toekomstbestendige woningen, passend bij de demografische ontwikkeling van onze gemeente, met speciale aandacht voor gezinnen, jongeren, ouderen, doorstroming en levensloopbestendig bouwen. Daarnaast investeren we in duurzame, leefbare woonomgevingen waarin bereikbaarheid, mobiliteit, voorzieningen en kwaliteit van de leefomgeving centraal staan.

Omgevingsvisie

Wij willen de huidige Omgevingsvisie herijken, zodat deze beter aansluit bij de actuele ruimtelijke, maatschappelijke en economische ontwikkelingen binnen onze gemeente. Dit gaat ook leiden tot verdere ontwikkeling van het omgevingsplan. Wij vragen speciale aandacht voor welstand. De Omgevingswet vraagt om duidelijke keuzes, heldere verantwoordelijkheden en een goede samenwerking tussen gemeenteraad en college. Daarom maken wij heldere afspraken over wanneer de gemeenteraad kaderstellend en richtinggevend optreedt en wanneer het college verantwoordelijk is voor uitvoering en nadere uitwerking. Met name bij de uitwerking van programma's binnen de Omgevingswet willen wij de gemeenteraad tijdig en inhoudelijk goed in positie brengen, zodat zij haar kaderstellende en controlerende rol effectief kan vervullen.

Wij pleiten voor een stevigere rol van de gemeenteraad door uitbreiding van de zogenaamde lijst "verplichte participatie en bindend advies". Dit zal als onderzoekspunt meegenomen worden in de herijking van de omgevingsvisie.

Woonzorgvisie

Wij herijken de huidige Woonzorgvisie naar een Programma Volkshuisvesting. In dit programma brengen wij de volledige huisvestingsopgave van de gemeente samen. Het gaat daarbij om betaalbare woningen voor jongeren en starters, passende woonvormen voor ouderen, levensloopbestendig bouwen, doorstroming op de woningmarkt en de huisvesting van aandachtsgroepen. Het programma versterkt de samenhang tussen wonen, zorg, leefbaarheid en ruimtelijke ontwikkeling en vormt de leidraad voor toekomstige woningbouw- en herstructureringsopgaven.

Binnen dit programma zetten wij nadrukkelijk in op de volgende punten:

- Meer ruimte voor kleinschalige woningbouw en innovatieve woonoplossingen, onder meer door beter gebruik te maken van bestaande bebouwing. Waar mogelijk en wenselijk passen we regels aan om initiatieven zoals woningsplitsing, woningdelen, hospitaoverhuur, flexwoningen, tiny houses, transformatie van panden en mantelzorgwoningen te faciliteren;
- Een nieuwe huisvestingsverordening met aandacht voor een eerlijke woonruimteverdeling. Daarbij komt een regionale urgentieregeling, met oog voor rechtvaardigheid én de positie van woningzoekenden met binding aan Stein;

- We zullen ernaar streven om prestatieafspraken met woningcorporaties te verbinden aan de uitgangspunten van het Programma Volkshuisvesting en de huisvestingsverordening;
- Water en bodem zijn sturend bij ruimtelijke ontwikkelingen, waardoor we risico's en kosten in de toekomst beperken en ruimte creëren voor duurzame en klimaatbestendige keuzes;
- Een wijkgerichte aanpak waarin wonen, bereikbaarheid, duurzaamheid, leefbaarheid en de openbare ruimte integraal worden verbonden;
- Het verbeteren van de bereikbaarheid binnen de gemeente, onder meer door betere afstemming van infrastructurele werkzaamheden en verkeersmaatregelen;
- Een actieve aanpak van verloederde panden en locaties, waarbij we de instrumenten uit de VNG-handreiking benutten en toepassen binnen Stein;
- Een actiever grondbeleid waarmee de gemeente meer regie voert op woningbouw, herstructurering, inbreidingslocaties en de aanpak van leegstand en verloedering;
- De toepassing van de Parkstadwet in de regio Parkstad kan gevolgen hebben voor de regionale woningmarkt in de Westelijke Mijnstreek. Voor de gemeente Stein is het daarom van belang om ontwikkelingen in verhuisstromen en de beschikbaarheid van sociale huurwoningen regionaal te blijven volgen. Daarbij wordt ingezet op afstemming met regiogemeenten en woningcorporaties, zodat eventuele effecten tijdig worden gesignaleerd en ongewenste verplaatsing van problematiek zoveel mogelijk wordt voorkomen. Wij zien het belang van een evenwichtige regionale spreiding van woonopgaven en blijven hierover in gesprek binnen de bestaande regionale samenwerking op het gebied van wonen en volkshuisvesting.

Wonen en bouwen

Wij zetten in op het realiseren van voldoende, passende en toekomstbestendige woningen voor jong en oud. We maken daarbij af wat in gang is gezet en zorgen dat bestaande woningbouwplannen in deze bestuursperiode daadwerkelijk worden gerealiseerd.

Jongerenhuisvesting krijgt een nadrukkelijke prioriteit. Het tekort aan betaalbare woningen voor jongeren, starters en jonge gezinnen leidt ertoe dat zij uitwijken naar omliggende gemeenten. Wij willen deze trend keren door gericht te investeren, daar waar mogelijk en wenselijk, in meer aanbod voor starters en jongeren, onder meer door binnen bestaande en nieuwe projecten expliciet ruimte hiervoor te reserveren.

Daarnaast wordt bij (nieuwe) woningbouwlocaties consequent bekeken waar kansen liggen voor betaalbare jongeren- en starterswoningen.

Bij nieuwe ontwikkelingen hanteren wij het principe dat sociaal-economische binding en/of maatschappelijke binding met de gemeente een belangrijke rol speelt bij de toewijzing van woonruimte. Wij verkennen hoe dit kan worden verankerd in de huisvestingsverordening, waarbij het uitgangspunt is dat eigen inwoners uit de regio, waar mogelijk voorrang krijgen.

Duurzaamheid in de bouw wordt vormgegeven op basis van realistische en bewezen technieken. Wij kiezen ervoor om in nieuwbouwprojecten in te zetten op maatregelen die aantoonbaar effectief en haalbaar zijn, zodat we duurzaamheid combineren met betaalbaarheid en uitvoerbaarheid. Daarbij kiezen we voor inbreiden en niet voor uitbreiden.

Ten aanzien van concrete locaties maken wij de volgende keuzes en verkenningen:

- In Bramert-Noord wordt de inbreiding van fase 2 en 3 onderzocht, met als uitgangspunt een sterke focus op jongerenhuisvesting. Volgens het bestemmingsplan mogen in het plangebied Bramert-Noord uitsluitend 350 grondgebonden woningen gebouwd worden waarvan na aftrek van de reeds gerealiseerde woningen in fase 1 en de ontwikkeling aan de Bergerweg nog ruim 250 woningen overblijven. Wel geldt hier volgens het vigerende bestemmingsplan dat er eerst een onafhankelijk woonbehoefte analyse moet plaatsvinden, om de woonbehoefte in kaart te brengen;
- In Urmond-Oost wordt jongerenhuisvesting expliciet onderdeel van de transformatievisie, waarmee de kern als geheel wordt afgerond en versterkt;
- De ontwikkeling van het Havantiaterrein, Heuvelstraat, en het voormalige schoolgebouw wordt onderzocht als potentiële woningbouwlocatie en is daarmee een speerpunt.

Tot slot wordt bij gebiedsontwikkelingen steeds nadrukkelijk de samenhang gezocht met economische vitaliteit, waarbij de belangen van ondernemers zorgvuldig worden meegenomen in de uitwerking van plannen.

Programma Bestuur en ondersteuning

Inleiding

Wij blijven een zelfstandige gemeente met een eigen identiteit, dichtbij onze inwoners en met oog voor de lokale samenleving. Tegelijkertijd zien wij dat maatschappelijke opgaven steeds complexer worden en vragen om samenwerking over gemeentegrenzen heen. Daarom zetten wij nog sterker in op regionale samenwerking, zowel op inhoudelijke thema's als binnen de bedrijfsvoering.

Wij zoeken actief naar koppelkansen met andere gemeenten en organisaties, onder meer op het gebied van inkoop, informatisering en automatisering (I&A) en specialistische expertise. Daarbij werken wij vanuit de uitgangspunten van de 4 K's: kwaliteit, kwetsbaarheid, kosten en klantgerichtheid.

Daarnaast blijven wij investeren in een professionele en robuuste ambtelijke organisatie. De ingezette ontwikkeling van de organisatie zetten wij voort. Daarbij kiezen wij niet voor een statisch organisatiemodel, maar voor een organisatie die meebeweegt met maatschappelijke ontwikkelingen en toekomstige opgaven.

Wij stimuleren proces- en projectmatig werken binnen de organisatie, zodat opgaven integraal, doelgericht en voorspelbaar worden aangepakt. Dit helpt om beter samen te werken, duidelijker prioriteiten te stellen en resultaten inzichtelijk te maken.

Een open, betrouwbare en constructieve bestuurscultuur vormt de basis van goed bestuur. Wij blijven werken aan een cultuur waarin samenwerking, wederzijds respect, transparantie en aanspreekbaarheid centraal staan. Dit geldt zowel binnen het gemeentebestuur als in de samenwerking met inwoners, maatschappelijke partners en de ambtelijke organisatie.

Dienstverlening

Digitalisering biedt kansen om onze dienstverlening toegankelijker, efficiënter en toekomstbestendig te maken. Tegelijkertijd is digitalisering geen doel op zich, maar een middel om inwoners beter te bedienen. Nieuwe technologische ontwikkelingen, waaronder artificiële intelligentie (AI) worden verder vormgegeven.

Wij houden nadrukkelijk aandacht voor inwoners die minder digitaal vaardig zijn. Dienstverlening moet voor iedereen toegankelijk blijven. Aangezien cijfers uitwijzen dat het goed lijkt te zitten met de zichtbaarheid en bereikbaarheid van gemeentelijke informatie, willen we onderzoeken welke behoeften er nog zijn ten aanzien van de toegankelijkheid van de gemeentelijke dienstverlening, bijvoorbeeld via digitale informatiezuilen, en hoe we deze kunnen verbeteren.

Heldere communicatie staat daarbij centraal. Wij blijven inzetten op begrijpelijke taal en duidelijke communicatie richting inwoners, zodat informatie voor iedereen toegankelijk en begrijpelijk is.

Participatie

Wij vinden het belangrijk dat inwoners vroegtijdig betrokken worden bij plannen en ontwikkelingen. Daarom geldt voor ons het uitgangspunt: eerst ophalen bij inwoners, daarna naar de tekentafel, en daarna bestuurlijke besluitvorming. Participatie is geen sluitstuk, maar een vast onderdeel van beleidsvorming en besluitvorming. Wij willen inwoners actief betrekken bij keuzes die invloed hebben op hun leefomgeving en samenleving.

Financieel gezond

Wij blijven een financieel gezonde gemeente met een solide begroting. Daarom voeren wij een strak en verantwoord financieel beleid, zodat bezuinigingen in de toekomst zoveel mogelijk kunnen worden voorkomen. Binnen de planning- en controlcyclus streven wij naar structureel begrotingevenwicht. Tegelijkertijd houden wij oog voor de betaalbaarheid voor inwoners. Wij zoeken steeds naar een eerlijke balans tussen noodzakelijke inkomsten voor de gemeente en de lasten die inwoners dragen.

Toekomstbestendigheid gemeentehuis

Een goed functionerend gemeentehuis is essentieel voor een toegankelijke overheid, een professionele dienstverlening en een gezonde werkomgeving voor medewerkers. Daarom zetten wij in op een integrale aanpak die zowel de fysieke inrichting als de digitale en organisatorische randvoorwaarden omvat.

Financieel totaaloverzicht

Programma	Omschrijving	Incidenteel/structureel	Investing totaal	2026	2027	2028	2029	2030
Veiligheid	Evaluatie/effecten meting voor buurtpreventie	Incidenteel			€ 25.000			
	Gespecialiseerd jeugd-en jongerenwerk ikv overlast	Structureel		€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000
	Onderzoek en aanschaf tweede mobiele camera	Incidenteel		€ 80.000				
	Uitbreiding externe beleggen expertise toezicht	Structureel		€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000
	Continuering ACT! Team	Structureel			PM	PM	PM	PM
	Weerbare samenleving	Structureel			PM	PM	PM	PM
Verkeer en vervoer	Herstel oude dorpskernen Oud-Elsloo en Oud Stein incl. parkeeroplossingen	Structureel	€ 4.500.000			€ 2.000	€ 28.900	€ 115.000
	Opstellen integraal bruggenplan	Incidenteel			€ 50.000			
	Onderzoek verkeerssituatie Siekendaalstraat	Structureel	€ 50.000	€ 500	€ 1.000	€ 2.000	€ 2.000	€ 2.000
	Onderzoek en verbetering verkeerssituatie Meers, Maasband en Veldschuur	Structureel	€ 600.000	€ 500	€ 3.000	€ 8.000	€ 20.000	€ 20.000
	Aanpak verkeerssituatie winkelcentrum Stein	Structureel	€ 575.000		€ 500	€ 5.000	€ 24.000	€ 24.000
	Onderzoek verkeerssituatie en maatregelen bocht tussen Stein en Elsloo ter hoogte van de Julianaweg en de Scharberg	Incidenteel	€ -	€ -	€ 50.000	€ -	€ -	€ -
	Verkeersveilige schoolomgevingen	Structureel	€ 350.000		€ 1.000	€ 14.000	€ 28.000	€ 40.000
	Verkeerskundig onderzoek rondom scholen	Incidenteel			€ 75.000			
	Verlichting Reekstraat aanleggen	Structureel	€ 100.000	€ 1.000	€ 7.000	€ 7.000	€ 7.000	€ 6.000
	Verharding Dijkweg Urmond-Meers	Incidenteel	€ 380.000		€ -	€ -	€ -	€ -
	Inzet Reserve Brug Urmond tbv bruteringsreserve Dijkweg Urmond-Meers	Incidenteel		€ 50.000				
	Inclusiever maken fietspaden	Incidenteel						
	Gebied rondom Cloudtstraat	Structureel	€ 1.500.000			€ 6.000	€ 20.000	€ 63.000
Economie	Bijdrage leefbaarheidsfonds	Structureel			€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
	Onderzoek intensiering vormgeven evenementen	Incidenteel			€ 25.000			
	Onderzoek onderwijs-arbeidsmarktplatform	Incidenteel			€ 25.000			
Onderwijs	Actualisatie Integraal Huisvestingsplan (IHP)	Incidenteel			€ 25.000			
Sport, cultuur en recreatie	Beleid verenigingen sport en bewegen	Incidenteel			€ 25.000			
	Structurele borging uitvoering kunst en cultuur	Structureel			€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000
	Participatieverordening en onderzoek MFC	Incidenteel			€ 75.000			
	Onderzoek sportaccommodaties	Incidenteel			€ 25.000			
Sociaal Domein	OKO preventieve maatregelen	Structureel			€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000	€ 75.000
Volksgezondheid en milieu	Onderzoek groenafval appartementencomplexen	Incidenteel			PM			
Bestuur en ondersteuning	Toekomstbestendige huisvesting gemeentehuis	Structureel	PM		PM	PM	PM	PM
			€ 8.055.000	€ 52.000	€ 857.500	€ 409.000	€ 494.900	€ 635.000

Investeringen verdeeld over de jaren		Investing totaal	2026	2027	2028	2029	2030	
Verkeer en vervoer	Herstel oude dorpskernen Oud-Elsloo en Oud Stein incl. parkeeroplossingen	€ 4.500.000			€ 250.000	€ 2.900.000	€ 1.350.000	
	Onderzoek verkeerssituatie Siekendaalstraat	€ 50.000	€ 50.000					
	Onderzoek en verbetering verkeerssituatie Meers, Maasband en Veldschuur	€ 600.000	€ 50.000	€ 275.000	€ 275.000			
	Aanpak verkeerssituatie winkelcentrum Stein	€ 575.000		€ 75.000	€ 500.000			
	Verkeersveilige schoolomgevingen	€ 350.000		€ 115.000	€ 115.000	€ 120.000		
	Verlichting Reekstraat aanleggen	€ 100.000	€ 100.000					
	Verharding Dijkweg Urmond-Meers	€ 380.000		€ 380.000				
	Dekking reserve Brug Urmond--> bruteringsreserve			€ -380.000				
	Gebied rondom Cloudtstraat	€ 1.500.000			€ 750.000	€ 750.000		
			€ 8.055.000	€ 200.000	€ 465.000	€ 1.890.000	€ 3.770.000	€ 1.350.000

Ondertekening

Thewissen W.J.G. (CMB)

Meijers C.J.J. (CMB)

Hoeveler K. (CMB)

Marx M.A.F.J. (CMB)

Van Es I.M.H. (CMB)

Bours E.H.G.M. (CMB)

Cremers M.M.M. (CMB)

Lamens J.T.T. (CMB)

De Vries J.C.B. (CMB)

Fredrix L.M.M. (CMB)

Janssen S.J.T.M. (DOS)

Alberti P.H.M. (DOS)

Cramers C.S.F. (DOS)

Gransier M.M.P. (DOS)

Peters A.C.J. (DOS)

Jansen M.C. (DOS)

Kraus L.A. (DOS)

Meijers J.J.M. (DOS)

Ummels J.A.G. (DOS)